

A védőital védelmezői

Borlovagrendek Magyarországon

Már a középkorban alakultak Európa országaiban bor(lovag)rendeknek nevezett társaságok, melyek a bor kultuszának, egy-egy borvidék hagyományainak ápolását tűzték ki célul. Mindezt a lovagi erények gyakorlásával: hűséggel, odaadással és mértékletességgel. A bor ekkor – a számos betegséget okozó és terjesztő vízzel szemben – egészséges, egészségvédő italként számított.

A borrendek régen is és ma is termelőkből, gazdákból álltak össze, akik saját kereskedelmi, valamint technológiai érdekeiket képviselték, s azáltal, hogy szövetségbe tömörültek, nagyobb értékben tudnak értékesíteni, s ez komolyabb védettséget jelent nekik. A borrendek fő célja ma mindezek mellett a minősítés és bírálat, egy-egy bortermő vidék szépítése, a termékek minőségének fejlesztése és megóvása. Egy rend kialakulásának feltétele mindig az összetartó közösség. Ez a kereskedelmi érdekek egyeztetése miatt nem is olyan egyszerű feladat. Mégis, összefogásra van szükség, a szőlő szeretetére, a táj védelmére.

Mára 22 bormegye kapta vissza régi rangját, s így az embereknek megynként maguknak kell megvédeniük az érdekeiket, levédeniük a területüket, borukat. S mi kell a borrendi tagsághoz? Mindenekelőtt a bor szeretete.

Hazánkban az első borrend 25 éve Baján alakult, francia mintára, Pax Corporis néven. Ma 26 tagszervezete

van az 1989-ben létrejött Magyarországi Borrendek Országos Szövetségének, de rajtuk kívül még számos borbarát egyesület működik az országban.

Minden rend sajátos díszes öltözkéssel, láncsal, emblémával, zászlóval és címerrel rendelkezik. Külsőségeikben a középkori lovagrendi hagyományokra támaszkodnak, ceremóniájukat az általuk képviselt terület történelmi, kulturális szokásai, hagyományai, néprajzi és szakmai múltján alapítják ki. Nevük utalhat a terület régi nevére, mint a szekszárdiaké, a tájegység nevére, mint a villányiaké, egy neves szülőtükre, mint a kiskőrösi Gondúzós Borrendé, amely Petőfi első nyomtatásban megjelent borsalából vette a nevét. A Da Bibere Zalai Borlovagrend neve a Keszthely határában talált kelta kori sírból előkerült korszó feliratát idézi. A kecskeméti borrend egy neves szőlőnemesítő, Mathiász János nevét viseli, a pécsi az újkori pezsgógyártás atyjának tartott francia apát, Dom Perignon nevét. Ők öltözetükben is utalnak névadójukra, aki XIV. Lajos francia király kortársa volt; korhű térdnadrágot, parókát, csipkét és kardot viselnek. Lazacszínű, rokokót idéző öltözetüknek éles ellentéte a budai Promontorium Borrend fekete pelerinjé és cilindere. A kiskunhalasiak nyakában egy üveg ivókürt utal a város határában talált avar kori díszes ivókürtre, s a borfogyasztás régi hagyományait idézi. A borrendek maguk határozzák meg ünnepeiket, s a

tájegység legjobb, legjellegzetesebb borát választják zászlós boruknak.

Magától értetődő, hogy avatásakor az új tagnak számot kell adnia a borral kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásáról. A tagfelvétel alsó korhatára tizennyolc év, a női tagság kérdése a rendektől függ. Van, amelynek nincs női tagja, míg a balatonbogláriaknak hölgy a vezetőjük. A török hódoltság alól ugyanis egy leány mentette meg a falut azzal, hogy kiállta a törökök próbatételét, és felismerte a boglári muskotályt a többi bor között. Őt éve alakult meg az Első Magyar Borbarát Hölgyek Egyesülete – azóta az ország területén több helyütt is létesültek hasonló szervezetek.

Némiképp eltér a többi borrendtől a legkisebb rend: a Hét Borbírák Rendje, amely nem egyetlen vidékhez vagy városhoz kapcsolódik, hanem a fogyasztók érdekeit képviseli, megszervezte a hazai sommeliér-képzést, bevezette Az Év Bortermelője-választást. A sommeliér egy picit történész, egy picit földrajztanár, egy picit gasztronómus, egy picit szőlész, egy picit pszichológus, és végső soron egy picit borász. Olyasvalaki, aki azt tekinti hivatásának, hogy elősegítse a magyar borkultúra ápolását, ismertetni tudja a magyar borsászat fejlődését – tudtuk meg Bíró István nemzetközi híró sommeliértől, borszakértőtől, több borrend tiszteletbeli tagjától.

D. I.

Borrendek és borbarát egyesületek tartottak felvonulást Budapesten szeptember 8-án

Fotó: Figuli Judit